

Yeni Medya Teknolojilerinin K-Kuşağının Ebeveynleriyle Olan İletişimine Etkisi

SERAP DUYGULU

Öz

Bilim ve teknolojiye paralel olarak insan hayatında da sürekli bir değişim yaşanmaktadır. Bu değişimlerin doğru bir şekilde okunması; sonraki kuşakları anlamak, onları yönlendirmek ve kuşaklar arası çatışmaları en aza indirmek açısından büyük önem taşımaktadır.

Bu çalışmada İngiliz Akademisyen Noreena Hertz tarafından ortaya atılan K kuşağı teorisi kapsamında 1995 ile 2002 yılları arasında doğan bireyler, “Yeni Medya ve İletişim Teknolojisindeki” gelişmeler ışığında ele alınmıştır. Son yıllarda teknolojiye değişim ve çeşitliliğin ebeveyn-çocuk ilişkisinde belirgin ayrımlara, yeni kuşak gençlerin farklı bir dil benimsemelerine ve kendilerini sanal bir dünyaya hapsedmelerine yol açtığı görülmektedir. Yeni medya teknolojilerinin K kuşağının başta ebeveynleriyle olmak üzere birbirleriyle ve toplumla olan iletişimine olan etkisinin incelendiği bu çalışmada, çeşitli yazılı kaynaklara başvurularak argümantasyon tekniğiyle bulgular elde edilmiştir. Elde edilen bulgular, Noreena Hertz tarafından geliştirilen teoriyle desteklenerek analiz edilmiş, nitel araştırma teknikleri çerçevesinde değerlendirilmiştir.

Çalışmada konu edilen bulgular sonucunda, K kuşağı bireylerinin değişen ve gelişen medya teknolojileriyle birlikte iletişim problemleri yaşadığı ve en çok ebeveynleriyle olan ilişkilerinin olumsuz etkilendiği görülmüştür. Bu bağlamda yeni kuşakların ebeveynleriyle olan iletişimlerinin önemsenmesi gerektiği ve bununla birlikte birçok bireysel ve toplumsal sorunun da önüne geçilebileceği vurgulanmıştır. Yeni kuşakları daha iyi anlayabilmek, tanıyabilmek ve onlarla sağlıklı iletişim yolları bulabilmek adına yeni çalışmalara ve araştırmalara da ihtiyaç duyulmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Yeni Nesil, Kuşaklar, K Kuşağı, Kuşak Çatışması, İletişim, Teknoloji, Yeni Medya Teknolojileri, Sosyal Medya

Makale Geliş Tarihi : 14. 05. 2018

Makale Kabul Tarihi : 16. 07. 2018

İstanbul Ticaret Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İletişim ve Medya Çalışmaları Anabilim Dalı, İstanbul, Türkiye

The New Media Technologies' Impacts of Communication Between K Generations and Parents

SERAP DUYGULU

Abstract

In parallel with the developments in technology, our lives also undergo numerous changes. To be able read these changes carefully, bears a great importance with respect to understanding and guiding the next generations, and reducing the contradictions among the generations. This work examines the newborns of 1995 and 2002 individuals within the improvements of "New Media and Communication Technologies" in terms of the theory of K-generation put forwarded by Noreena Hertz. The characteristics of the "K Generation" and the differences with respect to the previous generation is introduced in the light of qualitative research methods. In recent years, developments and diversities in technology have produced to significant distinctions in the parent-child relationship, the adoption of a new language by younger generations, and the imprisonment of themselves into a virtual world. In the study which examines the effect of new technologies on K-generations' communications with each other and society, especially with parents, findings were obtained with the argumentation technique by referring to various written sources. The obtains findings were analyzed by supported by the theory developed by Noreena Hertz and also evaluated within the framework of qualitative research techniques. As a result of the findings in the study, K-generation is living communication problems with changing and developing media technologies and that the relationships with parents are the most negatively affected by current communication problems. New works and researches are also needed to understand new generations better, to know them, and to find healthy communication ways with them.

Key Words: New Generation, Generations, Generation K, Conflict of Generations, Communication, Technology, New Media Technologies, Social Media

1. Giriş

İnsanlar, ülkeler ve kurumlar gibi zamanla değişime uğramaktadır. Kuşak geçişlerinde bir önceki kuşağın bıraktığı miras (ülke, kültür, dil, vs.) diğer kuşaklara aktarılırken sosyal çatışmaların ve toplumsal problemlerin en az seviyede olması istenir. Bu açıdan günümüz bireylerinin özelliklerinin öğrenilmesi kadar geçmişteki kuşaklara ait özelliklerin ve toplumsal ilişkilerin bilinmesi, sonraki kuşaklara mirasın doğru bir şekilde aktarılması için çok büyük önem taşır.

Geleneksel olarak kuşak, “çocukların ve anne-babalarının doğuşu arasındaki ortalama zaman aralığı” olarak tanımlanır. Bu biyolojik tanım, 0-25 yaş civarında bir süreye denk gelir. Türk Dil Kurumuna göre kuşak tanımı; jenerasyon/nesil/soy olarak da ifade edilmekte ve toplum bilimlerinde de sık sık bir grup ve/veya toplulukla eş anlamlı olarak kullanılmaktadır.¹ Günümüzde kuşaklar, biyolojik bir kavramdan daha çok, sosyolojik bir kavram olarak tarif edilir. Doğum grubuna göre bu kuşaklara popüler kültürde yaygın olarak “sosyal kuşaklar” da denir ve sosyolojik analizlerin temelini bu kuşaklar oluşturur. Kuşaklarla ilgili yapılan araştırmalar gençlerin kurulu toplumsal düzene karşı koyma fikirleri ve kalıcı sosyal değişimin farkındalığıyla 19. yüzyıldan itibaren ortaya çıkmaya başlamıştır. Bazı analistler kuşağın bir toplumdaki temel sosyal sınıflardan birisi olduğuna, bazıları ise öneminin sınıf, cinsiyet, ırk ve eğitim gibi unsurların gölgesinde kaldığına inanmaktadır (Pilcher, 1994: 481-495).

Son 30-40 yıldan beri teknolojideki baş döndürücü gelişmeler, kuşaklar arasında daha fazla farklılığa yol açarken kuşaklar arası çatışmaları da beraberinde getirmektedir. Kuşaklar arasındaki bu kopmalar veya çatışmalar da birçok yeni sosyolojik ve psikolojik problemlere yol açmaktadır. Ancak, kuşak çatışması sadece yüzyılımıza ait bir durum değildir. Çağlar boyu var olmuştur ve olmaya da devam etmesi beklenmektedir. Tüm bu gerekçelere dayanarak, yapılan çalışmanın amacı, iletişim teknolojilerindeki gelişmelerin gençlerin birbirleriyle ve ebeveynleriyle olan ilişkilerini ne derece etkilediğini ve onların önceki kuşaklardan farklı olarak oluşturdukları yeni iletişim yollarını ortaya koymaktır. Çalışmanın temel problemi ise K kuşağı bireylerinin kendilerini ifade etmek ve birbirleriyle iletişimde kalmak için sosyal medya araçlarına odaklanmalarının, olumlu ve olumsuz yansımalarının ne olduğudur. Temel problem ışığında, çalışmanın alt soruları şu şekildedir:

Özellikle sosyal medya olarak bilinen sosyal paylaşım ağlarıyla günün her saatinde online olan, bütün ilişkilerini sanal ortamlarda yürütmeye başlayan genç kuşak nasıl tanımlanmalıdır?

1 http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&kelime=KU%C5%9EAK.

Genç kuşakla ebeveynleri arasındaki çatışmaların sebebi sosyal medya mıdır yoksa başka bazı faktörler de var mıdır ve biz bu faktörleri görmezden gelerek sadece sosyal medyayı mı sorumlu tutmaktayız?

İletişim teknolojilerindeki gelişmeler çocuklarımızla aramızda iletişim sorunlarına mı yol açıyor yoksa iletişimi kolaylaştırıcı bir etkisi var mıdır?

Araştırmanın temel problemi ve alt sorularından yola çıkarak; K kuşağı bireylerinin yeni medya teknolojilerinin etkisiyle farklı bir iletişim yöntemi oluşturdukları ve bundan dolayı sosyal ilişkilerinde (arkadaşlarıyla, ebeveynleriyle ve toplumla) eski kuşaklara göre bir dönüşüm yaşadıkları, araştırmanın temel varsayımı olarak kabul edilmektedir.

Çalışma nitel bir araştırma olup, çalışmada argümantasyon tekniği kullanılmıştır. Argümantasyon tekniği bir fikri, bir hipotezi veya bir düşünceyi deliller ve ispatlar yoluyla savunmak ve açıklamak amacıyla kullanılan bir tekniktir. Bu çalışmada K kuşağı bireylerinin ebeveynleriyle ve toplumdaki diğer bireylerle olan iletişimi, teknolojik gelişmeler bağlamında irdelenmiştir. Çalışmada yalnızca İngiliz akademisyen Noreena Hertz'in yaptığı araştırmanın baz alınması, çalışmanın sınırlılığı olarak belirlenmiştir.

Yeni kuşakların teknolojik ve toplumsal değişimlerden hızlı etkilenmeleri, ebeveynleriyle olan iletişimlerini de etkilemektedir. Yeni medya teknolojilerini doğru kullanmanın, genç kuşağa yönelik empatiye dayalı destekleyici ve yönlendirici tutumlar geliştirmenin, K kuşağı bireyleriyle ebeveynleri arasındaki iletişimi olumlu etkileyeceği düşünülmektedir.

2. Kuşakların Sınıflandırılması ve Özellikleri

Sosyolog Karl Mannheim 1923 yılında kaleme aldığı "Kuşakların Sorunu" adlı yazısında kuşaklar teorisini geliştirerek bu alanda öne çıkan kişiler arasında yer almıştır (Pilcher, 1994: 481-495). O zamana kadar kuşaklarla ilgili iki farklı okulun varlığı kabul ediliyordu (Birincisi, Comte gibi pozitivistlerin görüşü; diğeri ise Dilthey ve Martin Heidegger'in "romantik-tarihsel" okuludur). Mannheim, gençliğin toplumsal değişim süreç hızının kuşakların oluşumu için önemli olduğunu ve her kuşağın kendisini farklı olarak göremeyeceğini vurgulamış ve hızlı toplumsal değişim yaşanan dönemlerde bir kuşağın birbirine bağlı özellikler geliştirmesinin daha muhtemel olacağını ifade etmiştir. Ayrıca iki okulun altında birbirinden farklı alt-kuşakların var olabileceğini savunmuştur. Mannheim, bir kuşağın paylaştığı üç ortak nokta olduğunu ifade etmiştir. Bunlar; 'paylaşılan geçici konum, paylaşılan tarihî yer ve paylaşılan sosyokültürel konumdur. Bu nedenle farklı olayları fark-

lı açılardan görebileceklerinden, kuşak üyelerinin tamamen homojen bir yapıda olamayacaklarını vurgulamıştır. Mannheim ayrıca toplumsal değişimin büyük tarihsel olaylara ihtiyaç duymadan yavaş yavaş oluşabileceğini ancak olayların hızlanan sosyal ve kültürel değişim zamanlarında meydana gelme olasılığının daha yüksek olduğunu belirtmiştir (Mannheim, 1927: 276-322).

Kuşaklarla ilgili olarak en bilinen teori 1990'lı yılların ortalarında William Strauss ve Neil Howe tarafından ileri sürülmüştür (Strauss ve Howe, 1991: 433). Teorileri Amerika Birleşik Devletleri tarihi göz önüne alınarak geliştirilse de dünyanın başka yerlerindeki kuşaklar ve eğilimlerinin benzer döngüler oluşturduğu da ifade edilmektedir. Strauss-Howe insan ömrünün ortalama 80 yıl olduğunu farz ederek, bunları çocukluk, gençlik, orta yaş ve yaşlılık olarak 20 şer yıllık periyotlara böldüler. Bir kuşağın 20 yıl aralıklarla farklı özellikler barındırdığını ifade ederek, kuşakları nüfus patlamasından itibaren Baby Boomers, X-jenerasyonu, milenyum ve milenyum sonrası kuşak diye adlandırdılar. Onlara göre her kuşak 80 yıl boyunca yükselme, uyanış, aydınlanma ve kriz dönemlerinden geçmektedir. Genç yetişkinler her devrin dönüm noktalarına göre "baskın" ya da "pasif" rol oynamaktadırlar. Ancak genç kuşak yaşlanıp toplumsal şahsiyetini tanımlarken gücünün zirvesinde olan diğer kuşakla zıtlasmaya girer. Strauss ve Howe (2009), Millennials Rising: The Next Generation adlı kitapta, 2000 yılının mezuniyet sınıfı olarak nitelendirdikleri milenyum kuşağının kişiliklerini tartışmıştır. Genel olarak yazarlar bu kuşağın yedi temel özelliğinden bahsetmiştir. Bu özellikler; 'özel olmaları, korunaklı olmaları, kendine güvenlerinin yüksek olmaları, grup-odaklı olmaları, geleneklere bağlı olmaları, baskı altında olmaları ve başarılı olmalarıdır'.

2.1. Sessizler-Gelenekseller Kuşağı (1900-1944 yılları arasında doğanlar)

Savaş yıllarını görmüş, yokluklar ve ekonomik sıkıntılarla büyümüş bir kuşak olarak tanımlanabilir (Strauss ve Howe, 1991: 279). Eski geleneklerine bağlı kuşakla sonraki "nüfus patlaması" kuşağının ebeveynleri olarak bu kuşağa "Gelenekseller" veya dinlenme sürecindeki kuşaktan dolayı "Sessizler Kuşağı" da denilmiştir. Türkiye'nin ve dünyanın yeniden şekillendiği sürece tanıklık etmiş kuşaktır (Ayhün, 2013: 95-97).

Sessizler kuşağını kapsayan 45 yıllık sürede, dünya üzerinde farklı bölgelerde yaşanan olayların değişiklik göstermesi, bu kuşağın dönemsel olarak sınıflandırılmasına sebep olmuştur.

2.1.1. Büyük değişim kuşağı (1900-1920)

Savaş öncesi yaşanan yoksulluk ve yokluk sebebiyle, doğum öncesi sancılı bir sürece benzetilen bir dönemi kapsayan kuşak olarak tanımlanabilir. Yaşanacak büyük değişimin öncesinde süregelen zorluklar, bu kuşaktaki bireyleri etkilemiştir. Bu dönemde yaşanan I. Dünya Savaşı başta Avrupa olmak üzere tüm dünya üzerinde negatif etkilere yol açmış, savaş sonrası süreçte bireylerde bıraktığı izleri ağır olmuştur.

2.1.2. Cumhuriyet kuşağı (1920-1929)

Türkiye’de Millî Mücadele ve Cumhuriyet’in ilanına denk gelen bu dönem Cumhuriyet kuşağı olarak adlandırılmıştır. “Bu şartlar içinde yeni bir sistemin inşa süreci gerçekleşirken, geçmişin hesaplarını da kapatmanın bazen hazzı bazen ağır mesuliyeti yine bu kuşağın omzunda ağır bir yük olmuştur” (Yalçın, Sökmen ve Kulak, 2013: 8). Siyasi ve ekonomik anlamda yaşanan değişimler göz önüne alındığında, bu dönemde doğan bireyler gösterdikleri çaba ve üstlendikleri sorumluluk dolayısıyla dünya genelinde ‘ümit kuşağı’ olarak adlandırılmıştır.

2.1.3. Buhan kuşağı (1929-1945)

3 Ekim 1929’da Amerika Birleşik Devletleri’nde borsanın, bankaların, şirketlerin batması ve milyonlarca insanın işsiz kalmasıyla sonuçlanan ekonomik kriz tüm dünyaya yayılarak Buhan Kuşağını oluşturmuştur. Bu kuşak, dünya genelinde yaşanan işsizlik, eğitim ve sağlık sorunları, psikososyal ve ekonomik sıkıntılarla birlikte, II. Dünya Savaşı’nın yıkıcı atmosferinde hayat mücadelesini yaşamış bireylerden oluşmaktadır. Tüm bu olumsuz şartlar altında gelecek kaygısını da yoğun bir biçimde yaşayan kuşak olarak görülmektedir. Bu dönem aynı zamanda Toffler’ın 3. dalga teorisinde (Alvin Toffler insanlık tarihini 3 parçaya ayırmıştır. Birincisi organize tarıma geçiş, ikincisi sanayileşme, üçüncüsü ise bilgi teknolojilerine geçiştir.) bahsettiği gelişmelere doğru ilerlemenin başladığı ve bugünü anlayabilmek açısından önemli bir döneme denk gelmektedir.

2.2. Baby Boomers Kuşağı (1944-1964 yılları arasında doğanlar)

İkinci Dünya Savaşı’ndan hemen sonra “nüfus patlaması” olarak da adlandırılan dönemde doğanlara “Baby Boomers” adı verilmiştir. Bu kuşağın döneminde ekonomik gelişmeler ve Türkiye’de çok partili hayata geçişle birlikte dış tehditlere karşı Balkan Pakti’nin kurulması ve NATO üyeliği gibi askerî adımlar atılmıştır. Bu dönemsel gelişmelerle birlikte bu kuşak aynı zamanda bireysel, kural tanımaz ve bohem yaşam tarzına sahip kuşak olarak da ifade edilmektedir (Keleş, 2011: 129-139). 1968 kuşağı diye bilinen dönemin bireylerini yetiştiren kuşak olarak da bili-

nir. Dünyadaki toplumsal sorunların etkisiyle, bu kuşağın yetiştiği dönemde maddi ve manevi yoksunluklar yaşanmıştır. Aile tutumları açısından anne-baba-çocuk ilişkisinin ikinci planda kaldığı geleneksel-otoriter aile yapısının benimsendiği görülmektedir.

2.3. X Kuşağı (1965-1980 yılları arasında doğanlar)

Savaşlardan sonra daha rahat bir ortamda doğan bu kuşak, önceki kuşaklara göre daha öz güvenli, teknolojiyle barışık ve duyarlı kuşak olarak ifade edilebilir. Bu dönemde soğuk savaşlar ve kutuplaşmalar olsa da sıcak savaşlar bitmiştir.

Enerji ve petrolün öne çıkması, televizyonun hayatımıza girmesi, sağ-sol görüşlü kutuplaşmaların/çatışmaların yaşanması ve darbelerin olması gibi bir dizi olay bu kuşağın yaşadığı olaylar arasında yer alır (Altuntuğ, 2012: 203-212). Bu problemlerle birlikte Türkiye’de eğitim, sağlık ve sanayileşme alanlarında büyük ilerlemeler kaydedilmiş, toplumun hayat standartlarında büyük gelişmelere şahit olunmuştur. Çok kanallı, renkli televizyonların ve bilgisayarların günlük yaşamda daha fazla yer alması gibi önemli teknolojik gelişmelere şahit olmuş bir kuşaktır. Aynı zamanda X kuşağı sorumluluk duyguları yüksek, rekabetçi, toplumcu, sadık, kanaatkâr ve idealist bir kuşak olarak da ifade edilmektedir.² Teknolojik devrime denk geldiklerinden, zorunlu olarak teknolojiyi kullanmaya başlamışlardır.

2.4. Y Kuşağı (1981-1999 yılları arasında doğanlar)

Bu kuşağa Milenyum Kuşağı da denir. Y kuşağı, teknolojinin gelişimine tanık olmuştur ve dolayısıyla teknolojiye yatkındır. Ancak sosyalleşme problemleri yaşayabilmektedir. Dünya siyasetinde ve teknolojide akıl almaz gelişmelerin yaşandığı yıllarda yetişmiş olan bu kuşak, aynı zamanda teröre ve bazı savaşlara da şahit olmuştur (İran-İrak Körfez Savaşı, Afganistan, Bosna-Hersek savaşları gibi). Bilgisayarla birlikte internetin gelişimi de bu kuşak süresince gerçekleşmiştir. Bu yüzden dış dünyayla irtibatın ve ilişkilerin arttığı, eğitim kalitesinin ve sosyal ilişkilerin ilerlediği bir dönem olmuştur. Türkiye’de Y kuşağı çalışanlarının örgütsel bağlılık algıları üzerine yapılan bir araştırmada; dünyayla paralel olarak bu kuşakta yeniliklerin denendiği, başarı ve para elde etme gibi kavramların ön plana çıktığı görülmektedir (Samen, Portakal ve Akgündüz, 2014). Aile arasındaki bağların da çok güçlü olduğu bir kuşak olan Y kuşağı, kazandıklarından fazlasını tüketme eğilimine sahiptir ve bu nedenle anne babalara yük olabilmektedir (Çetin ve Karalar, 2016: 157-197). Ayrıca bir gruba dâhil olma ve grup bireyleriyle etkileşime girme, grup problemlerini çözme becerileri gelişmiş olduğundan öz güvenleri yüksektir.

2 <https://money.usnews.com/money/retirement/articles/2014/06/16/the-youngest-baby-boomers-turn-50>.

Herhangi bir haksızlık karşısında muhatap kim olursa olsun karşılık verebilme ve bunu düzeltme eğilimindedirler. Süral Özer, Eriş ve Timurcanday Özmen'in 2013 yılında yaptığı bir araştırmaya göre Türkiye nüfusunun yaklaşık %35'ini bu kuşak oluşturmaktadır. 2014 TÜİK verilerine göre ise çalışanların yaklaşık %40'ını 18-33 yaş aralığında olan bu kuşak oluşturmaktadır. Teknolojiye X kuşağına göre daha yatkın olan ve aynı zamanda internet kuşağı diyebileceğimiz Z kuşağına rehberlik edip onları yönlendirecek kuşak olduğundan rolleri itibarıyla çok önemli bir kuşak olduğu söylenebilir.

2.5. Z Kuşağı (2000 ve sonrası yıllarda doğanlar)

Bu kuşağın en büyük özelliği, küçük yaştan itibaren internetle tanışmış olmalarıdır ve bu yüzden bu kuşağa "İnternet Kuşağı" da denilebilir. Bu kuşağın dış dünyadaki kuşaklarla paralel özelliklere sahip olacağı düşünülmektedir. Akıllı telefonları, tabletleri, akıllı televizyonları ve bilgisayarları kullanarak yetişen bu kuşak için aynı zamanda internet ve sosyal medyanın da bu denli öne çıktığı ve bütün dünyayla bütünleşmiş oldukları düşünüldüğünde, dünyadaki diğer akranlarıyla aynı özelliklere sahip olmaları da kaçınılmaz görülmektedir. Bu kuşağın gelecekte ne tür özellikleri olacağı henüz belirsiz olarak değerlendirilmektedir. Z kuşağı hareket yeteneği gelişmiş, etkileşime açık ve insanlık tarihinin el, göz, kulak vb. motor beceri senkronizasyonu en yüksek kuşağı olarak tanımlanmaktadır (Taş, Demirdöğmez ve Küçükkoğlu, 2017: 1037).

Yukarıda ifade edilen kuşaklar dışında son zamanlarda herkesin dikkatini çeken farklı bir kuşaktan bahsedilmektedir. Bu kuşak ise K kuşağı olarak adlandırılmaktadır. Bundan sonraki kısımda bunun üzerinde durulacaktır.

2.6. K Kuşağı

Kuşaklarla ilgili olarak Türkiye'de de bazı çalışmalar yapılmış olmakla birlikte, daha çok yurt dışında yapılan çalışmalar ve ortaya konan teoriler dikkat çekmektedir. Geçmiş yıllara bakıldığında her kuşağın ortalama 70-80 yıl boyunca yükselme, uyanış, aydınlanma ve kriz dönemlerinden geçtiği görülmektedir. Genel olarak kuşakların ayrımı yirminci yüzyıldan itibaren 20-25 yıl aralıklarla yapılmış olup, yaşanan zamanın özelliklerine göre farklı isimler verilmektedir.

İngiliz akademisyen Noreena Hertz, 2015 yılında, 1995-2002 yıllarında doğan ve 13-22 yaşlar arasındaki gençlerle yaptığı araştırmalar sonucunda, onlarla ilgili daha önce tanımlanan kuşaklardan farklı bir sınıflama yaparak onları, üreticiler, oluşturucular ve mucitler kuşağı olarak tanımladı ve bunlara K kuşağı adını verdi. Dijital çağda doğan ve önceki kuşaklara göre farklı dünya görüşleri olan bu K

kuşağı bireylerinin, dünyanın farklı bölgelerinde farklı çevresel, kültürel ve eğitim ortamlarında büyümüş olsalar da, hayata dair bazı ortak özelliklere sahip oldukları ifade edilmektedir. Hertz'e göre bu kuşak, sadece satın almakla yetinmeyip, bir fikri veya ürünü tasarlama ve oluşturma sürecinin bir parçası olarak ürünlere, hizmetlere ve medyaya kendi damgasını vurmak istemektedir.

Hertz bu kuşağın ismini, ilki 2012 yılında gösterime giren Açlık Oyunları (The Hunger Games) film serisinin ana karakter oyuncusu Katniss Everdeen'in isminin baş harfini düşünerek vermiştir. Hertz bu kuşakla ilgili, 2.000 Amerikan ve İngiliz gençle yaptığı çalışmalarının sonucunu 2015 yılında Dünya Ekonomik Forumunda çoğunluğu kadınlardan oluşan bir dinleyici kitlesine sunmuştur. Hertz'e göre bu kuşak, önceki kuşaklardan daha endişeli ancak benzersiz olma konusunda daha isteklidir. Eşitsizlikten daha fazla endişe duymaktadır. K kuşağı sadece teknolojiye olan aşırı bağlılığıyla değil, aynı zamanda durgunluğu ve var olan tehditlere karşı duyarlı davranışlarıyla da dikkat çekmektedir. Yeni medya teknolojileri vasıtasıyla; ekonomik çöküş, işsizlik, terör, savaş ve göç gibi olumsuz koşullarla erken yaşlarda yüzleşen K kuşağı bireylerinin, fiziksel olarak etkilenmeseler bile psikolojik açıdan olumsuz etkilendikleri düşünülmektedir. Teknoloji, çöküş ve tehlikeyle tanımlanan K kuşağı bireylerinin, aynı zamanda 'Biz her şeyi yapabiliriz' diyen önceki kuşağa göre, daha adaletsiz bir dünya içerisinde yaşadıklarının farkında oldukları da ifade edilmektedir. K kuşağı içerisinde yer alan gençler, dünya tarihinde ilk defa 11 Eylül saldırıları, Madrid ve Ankara bombalamaları, Paris saldırıları, El-Kaide'nin yükselişi, IŞİD'in ortaya çıkışı, dünyanın farklı yerlerindeki terör olayları gibi yüksek dozda şiddete tanık olmuşlar ve tanık oldukları bu olumsuzluklar nedeniyle de, 'Karamsar Kuşak' adını almışlardır.

Hertz'e göre bu kuşak, Y kuşağından farklı olarak, teknolojik gelişmelerin hayata etkisini hayranlıkla izlemek yerine, ileri teknolojiyi, çevresi ve dünya için nasıl kullanabileceği üzerine yoğunlaşmıştır. Z kuşağı olarak bilinen, 2000 ve sonrası doğan çocukların hareket yeteneği gelişmiş, etkileşime açık ve insanlık tarihinin el, göz, kulak vb. motor beceri senkronizasyonu en yüksek kuşağı olduğu düşünüldüğünde; K kuşağı bireylerinin de bu kategori içinde yer aldığını söylemek mümkündür.

Akıllı telefonlar onlar için haberleri, ailelerini ve arkadaşlarını temsil ederken, ulaşılabilir olmak da onlar için varoluşun bir göstergesi anlamına gelmektedir. İnternete her an bağlı olmak, dünyanın her yerinde gerçekleşen her türlü olaydan da anında haberdar olmak anlamına geldiğinden önceki kuşaklardaki yaşlılarının normal şartlarda bilgi sahibi olamayacağı, ister olumlu ister olumsuz olsun, bütün gelişmelere ulaşabilmektedirler. Bu durumun, K kuşağını önceki kuşaklara

göre daha gerçekçi yapmakla birlikte daha karamsar bireyler hâline getirdiği ifade edilmektedir.

Hertz'in yaptığı çalışmadaki bulgular; K kuşağının en büyük endişesinin, başarısızlık ya da sevdiklerini kaybetmek olmadığını göstermektedir. Yapılan çalışma K kuşağını oluşturan bireylerin %75'inin en çok terörizmden, %66'sının ise iklim değişikliğinden yana endişelendiğini ortaya koymuştur. %86'sı bir iş sahibi olamaktan, %77'si ise borç almaktan endişe etmektedir. %90'ı yüksek maaşlı bir işte çalışmanın öneminden bahsetmiştir. %45'i 10 yıl içerisinde kayda değer bir başarı elde edebilmek için gece gündüz çalışmaya hazır olduklarını belirtirken 'Ben her şeyi hak ediyorum' düşüncesinde olan Y kuşağından bu anlamda ciddi bir farklılık göstermektedirler.

Ayrıca bu kuşaktaki birçok genç kızın aynı işte olsalar bile erkeklerle aynı maaşı alamamaktan dolayı cinsiyet farklılığına dikkat çektikleri, kadınların mühendis olamayacağına veya erkeklerin yaptığı her işi kadınların yapamayacağına dair fikirlere karşı çıktıkları görülmüştür. Yüksek kaygılar içinde olan bu kuşağın, iş bulmak ve hayatını idame ettirebilecek parayı kazanabilmek konusunda geleceğe odaklanarak olası stres kaynaklarıyla baş etmeye çalıştıkları da ifade edilmiştir. Bu kuşağın sadece 10'da biri devletin doğru şeyler yaptığını inanmaktadır. Milenyum kuşağından daha yaşlı kuşakta ise bu durum, yarı yarıya bir orana tekabül etmektedir. K kuşağındaki bu düşük oranın, hem iş adamları hem de politikacılar için büyük imalar içerdiği söylenebilir.

2.6.1. K Kuşağını Şekillendiren Güçler

Hertz'e göre K kuşağını şekillendiren üç farklı güç vardır. Bu güçler şu şekildedir:

2.6.1.1. Teknoloji

Hertz'in ifadesine göre K kuşağı, 'kalıcı olarak açık, süper bağlantılı, süper-sosyal ve akıllı telefon nesli' olarak tanımlanmaktadır. Buradaki sosyallik elbette sanal sosyallik anlamında kullanılmıştır; çünkü ilişkiler genel olarak sosyal ağlarla gerçekleştirilmektedir. Böylece, teknoloji bağılılığı da beraberinde sağlık, psikolojik ve sosyal ilişkilerde sorunlar gibi birçok probleme yol açabilmektedir.

2.6.1.2. Küresel Ekonomik Kriz

Milenyum kuşağının ekonomik varlık güvenliğinde doğmalarının aksine bu kuşak, küresel kriz döneminde (2008) yaşadıkları için iş güvenliği, eşitsizlik ve ekonomik gelecekleri hakkında endişe ve güvensizlik duygusu içerisinde yaşamaktadırlar. Dolayısıyla iş bulma ve kariyer sahibi olma konusunda karamsar bir tablo çizmelerinde bu krizlerin etkisi olduğu açıkça söylenebilir.

2.6.1.3. Terörizm

Bugünkü gençleri ve genç yetişkinleri derin biçimde şekillendiren bir diğer güç ise “tehditlerin varlığıyla ilgi artan düşüncelerdir.” Hertz, çoğunluğunun doğrudan olmasa da akıllı telefonlar veya teknolojik araçlar yardımıyla terör saldırılarına tanık olduklarını ve bu olumsuz duyguyu 7 gün 24 saat yaşadıklarını belirtmiştir. Terörün bu denli etkin olduğunu gören K kuşağı bireylerinin bundan büyük oranda etkilenecek karşı tepki oluşturmaları onların ileriye dönük düşünce ve planlarını da etkilemektedir.

2.6.2. Tüketici Olarak K Kuşağının Davranışları

Bu kuşağa has bazı tipik davranışlar vardır. Marka ve işletmelerce yakında tüketici olarak hedef hâline gelecek olan bu kuşağın iyi anlaşılması gerekir. Büyük çoğunluğu geleneksel kurumlara güvenmemekte, sadece %6’sı kurumlara güven duymaktadır. Bu, sadece büyük şirketler için değil, aynı zamanda merkezî hükümet ve politikacılar açısından da dikkate alınması gereken bir durumdur. Ayrıca K kuşağının reklamların ötesinde akranlarının veya etkilenenlerin tavsiyesiyle markalarla etkileşime girmeleri daha muhtemeldir.

K kuşağı bireyleri tüketici olarak, pek çok firmanın ürünleriyle ilgili fikirlerini iletişim teknolojileri aracılığıyla paylaşmakta ve karşılaştıkları sorunları daha hızlı çözüme kavuşturmak için çabalamaktadırlar. Müşteri olarak memnun kalmadıkları bir ürün hakkındaki düşüncelerini sosyal medya aracılığıyla dile getirmektedirler. K kuşağı bireyleri birer tüketici olarak beklentilerini ifade ederlerken, aynı zamanda satın aldıkları ürünleri kendilerine özgün bir biçimde yeniden şekillendirmektedirler. Dolayısıyla tüketimi, yalnızca satın almak olarak görmedikleri, sorguladıkları ve alternatifler oluşturdukları görülmektedir. Üretim-tüketim olgusuna, yaratıcılığa ve bilinçli satın almaya önceki kuşaklara göre daha fazla önem veren bir kuşak olarak karşımıza çıkmaktadır.

2.6.3. K Kuşağını Diğer Kuşaklardan Ayıran Özellikler

Business Insider adlı haber sitesinde yayımlanan “K kuşağı hakkında bilmemiz gereken şey: Terörizm, teknoloji ve kaygıyla şekillenen gençler” başlığıyla Hertz’in araştırmasının sonuçlarına dayanarak bir makale yazan Heilpern, K kuşağını diğer kuşaklardan ayıran beş farklı özellikten bahsetmiştir.³ Bu özellikler şu şekildedir:

2.6.3.1. Endişe

K kuşağı, terörizm ve iklim değişikliği gibi küresel konularda endişeli olmalarıyla

3 <http://www.businessinsider.com/what-you-need-to-know-about-generation-k-2016-4>.

birlikte, aynı zamanda kendi kişisel gelecekleri hakkında da “büyük endişe” içerisindedir. Hertz’in yine 2015 yılında yapmış olduğu araştırma sonuçlarına göre bu kuşak, terörizm konusunda %72, iklim değişikliği konusunda %64 oranında endişe duyarken, %79’u bir iş bulamama konusunda ve %72’si ise borçlanma konusunda endişe duymaktadır. Bu tür kaygılar onları olumlu yönde etkileyebileceği gibi ileriye dönük hayatlarının şekillenmesinde negatif yönde de etkileyebilmektedir.

2.6.3.2. Geleneksel Kurumlara Olan Güvensizlik

Yetişkinlere, büyük şirketlerin “doğru şeyler yaptıklarına” inanıp inanmadıkları sorulduğunda %60’ı bu şirketlere güvendiklerini söylerken aynı soru K kuşağına sorulduğundaki kızların sadece %6’sı büyük şirketlere güvenebileceğini söylemiştir. Bu sonuç durumun ilerisi için plan yapan büyük şirketler ve hatta devlet kurumları için çok önem arz ettiğini ve mutlaka dikkate alınması gerektiğini göstermektedir. Bu kurum ve kuruluşlara güvenin artırılmasında önceki kuşaklara da büyük görevler düşmektedir.

2.6.3.3. Cömertlik

Hertz, bu kuşağın daha çok selfie (öz-çekim) yapmalarına rağmen bir o kadar da cömert olduklarını, daha fazla gönüllü olarak çalıştıklarını ve diğer kuşaklara oranla gelirlerinin daha fazla yüzdesini hayır işlerine ayırdıklarını ifade etmiştir. Bu kuşağın %92’si diğer insanlara yardım etmenin önemli olduğuna inanmaktadır. Buna göre gerçekten de eşitsizlikten endişe duydukları anlaşılmaktadır. Yukarıda da ifade edildiği gibi bu kuşağın bireylerinin aynı zamanda iş dünyasında cinsiyete karşı farklı ödemelerin yapılmasından rahatsızlık duyduğu ve bu eşitsizliğin giderilmesini istedikleri belirtilmektedir.

2.6.3.4. Yalnızlık

Arkadaşlarıyla sosyal medya aracılığıyla sürekli iletişim hâlinde olmalarına rağmen, K kuşağı bireylerinin tamamen yalnız olduğu söylenebilir. Araştırma sonuçlarına göre gençlerin %80’inin çevrimiçi iletişim yerine yüz yüze görüşmeyi tercih ettikleri belirtilmiştir. Hertz bu durumu, “dijital dünyada fiziksel etkileşim prim getiriyor” şeklinde yorumlamıştır. Her ne kadar sosyal ağlarla bağlantılar ve etkinlikler yapsalar da bu kuşağın en büyük problemlerinden biri yalnızlık olarak görülmektedir. K kuşağının %80’inin yüz yüze görüşmeyi tercih etmesi bu durumu açıkça ortaya koymaktadır.

2.6.3.5. Üreticilik-Oluşturuculuk

Genç kuşağın, üretmeyi, icat etmeyi ve tasarlamayı sevdiği görülmektedir. Hertz'e göre K kuşağı "şaşırtıcı dünyada oluşturma ve birlikte oluşturma yolu araştırılmaktadır". Teknoloji ve internet kuşağı olarak tanımlanan K kuşağının en önemli olumlu özellikleri, oluşturuculuk düşüncelerinin gelişmiş olması ve bu çağın nimetlerini bu amaçla kullanabilmesidir. Bu durumda, her türlü bilgiye istediklerinde ulaşabilmeleri ve çok büyük bir öz güvene sahip olmaları etkin olmuştur. Zira akıllı telefon ve internet aracılığıyla ilgi alanlarına göre her türlü (gerek donanım gerek yazılım) materyale ulaşım onun tasarım ve üretimini (3 boyutlu yazıcılar gibi) yapmak mümkündür.

3. Teknolojik Gelişmeler Işığında K Kuşağı

Her kuşak, kendinden bir önceki kuşaktan farklı düşünmekte ve farklı davranmaktadır. Özellikle son 15 yıldan bugüne, geçmiş yıllara oranla kuşaklar arasında iletişim sorunlarının daha fazla yaşandığı görülmektedir. K kuşağı ise kendine özgü bir dile, teknolojiye ve yaşam tarzına sahip olduğu için yetişkinler tarafından yeterince anlaşılabilen bir kuşak olarak öne çıkmaktadır. Bu durum K kuşağıyla yeni iletişim yöntemleri geliştirilmesi gerektiğini ortaya koymaktadır.

Yirminci yüzyıl sosyal hayatta değişimin en yüksek yaşandığı bir dönem olmuş ve 1970 yılında Alvin Toffler, "insanlara yaşattığımız aşırı değişimlerle, onlarda meydana gelen yıkıcı stres ve yerini bulamamayı" tanımlamak için "gelecek şoku" terimini kullanmıştır. Teknolojinin hayatımızda nelere yol açtığını da ilginç grafiklere başvurarak açıklamıştır. Toffler, insan varlığının 50 bin yıllık dönemini ortalama insan ömrü 62 yıl olmak üzere 800 hayata, yani nesle ayırmıştır. İnsanlığın ilk 650 neslinin mağaralarda yaşanan döneme denk geldiğini, sadece son 70 neslin geçmişten bugüne bilgi aktarımı yapabilecek düzeyde gelişmiş bir hayat yaşadığını, dolayısıyla da bütün teknolojik ilerlemelerin bu son 70 neslin son dönemlerinde olduğunu vurgulamıştır. Toffler, bugün kullandığımız tüm teknolojik aletlerin, gelişmelerin ve tüketim mallarının şu an içinde bulunduğumuz 800. hayat sürecinde geliştirildiğini öne sürmüştür. Bu durumda tüm bu sürecin ve değişimin uzun biyolojik hazırlık dönemlerinden geçerek değil, tamamen teknolojik gelişmelerle olduğu açıkça görülmektedir. Bu sonuçlar, modern hayatla beraber değişime uyum sağlamakta neden bu kadar çok sorun yaşadığımızı açıklamaktadır. Dolayısıyla Toffler'in ortaya koyduğu sonuçlara bakıldığında, teknolojinin hızlı değişimine tanık olan K kuşağının psikososyal değişimiyle birlikte iletişim problemleri yaşamakta olması son derece doğal karşılanmalıdır. Çünkü bu kuşak, değişime uyum gösterebileceği bir hazırlık süreci yaşamamıştır. Yetişkinlerin bile zaman

zaman teknolojik değişimleri takip etmekte zorlandıkları bir dönemde, K kuşağı bireyleri kendilerini bu değişimin tam ortasında buldukları için izlemeleri gereken yol konusunda kafa karışıklığı yaşamaktadırlar.

3.1. Yeni Medya Teknolojilerinin K Kuşağına Etkisi

İletişim kuramcısı Neil Postman'a göre, telgrafın gelişimiyle başlayan teknolojik ilerleme, sırasıyla televizyonun, bilgisayarların ve internetin hayatımıza girme- siyle beraber çocukluğa yönelik önemli bir tehdit oluşturmuştur. Bu tehdit, "Çocukluğun yok oluşudur" (Postman, 1995: 110). Çocukluğun televizyonla beraber yok olduğu saptamasının yapılmasından bu yana, hayatı tamamen değiştiren bir 'İnternet Çağı'na girilmiştir. Bu çağda özellikle son 15 yıla damga vuran bir 'Sosyal Medya' kavramı ortaya çıkmıştır. İnternet ve sosyal medya aracılığıyla gerçek dünyada karşılaşılan birçok uyarandan daha fazla uyararla sanal ortamlarda karşılaşmak mümkündür. Bu durumdan en olumsuz etkilenen kuşak ise, K kuşağı olarak tanımlanan 1995-2002 yılları arasında doğan gençlerdir.

Sosyal medya siteleri ilk kez 2003 yılında gündeme gelmiştir; ancak öncesinde World Wide Web kelimelerinin kısaltılışı olan 'www' hâliyle internet ilk kez 1991 yılında kurulmuştur. İlk sosyal ağ 2003 yılında kurulan LinkedIn'dir. 2004'te Facebook, 2005'te YouTube, 2006'da Twitter, 2010'da Instagram ve Pinterest, 2011'de Snapchat, 2012'de Vine, 2015'te Periscope kullanıma açılmıştır. Sosyal medya döneminde doğan çocukları kendilerinden önce dünyaya gelen kuşaklardan ayıran en önemli fark, çocukların sanal âlemlerle erken yaşta tanışmış olmalarıdır. Çocuklar sahip oldukları teknolojik cihazlarla ihtiyaç duydukları her şeyi yapabilmekte ve sosyal medya aracılığıyla farklı ortamlarda bireylerle ve kurumlarla iletişime geçebilmektedirler. Bu bakımdan mobil cihazlar, çocukların çevreleriyle kurdukları iletişimin en önemli aracı hâline gelmiştir. Mobil cihazlar K kuşağı bireyleri için haberleri, aileleri ve arkadaşları temsil ederken; aynı zamanda ulaşılabilirliği ve varoluşu ifade etmektedir.

İnternet ve mobil cihaz bağımlısı bireylerde, duygu ve davranış bozuklukları, aşırı kaygı ve depresyon, uyku bozuklukları, madde kullanımı, psikotik bozukluklar ve anksiyete bozukluğu sık görülen psikolojik sorunlar olarak öne çıkmaktadır. Ayrıca dikkat eksikliği, hiperaktivite bozukluğu ve sosyal fobi görülen bireylerde, internet kullanımının arttığı ve kontrolsüz davranışların ortaya çıktığı görülmektedir. Cisco Connected World Technology Report'un yaptığı araştırmalara göre her 4 Türk gencinden 3'ü akıllı telefon bağımlısıdır. Yayımlanan rapora göre, dünyada yeni neslin %42'si, Türkiye'de ise %77'si akıllı telefonlarını kontrol etmedikleri za-

man kendilerini eksik ve endişeli hissettiklerini ifade etmişlerdir.⁴ Dünya üzerinde internet erişimi olan nüfusun %90'ı sabah uyandığında akıllı telefonuna bakarken bu oran ülkemizde %97'dir.⁵

Mobil cihaz ve internet bağımlılığı K kuşağı bireylerinin kendilerini izole etmelerine, kişiler arası ilişkilerinin ve iletişim becerilerinin zayıflamasına, karşılıklı güven duygularının azalmasına ve asosyalliğe sebep olmaktadır. Dolayısıyla sosyal ve duygusal zekâsı düşük bir kuşak yetişmektedir. İnternette gerçek bilgi kadar gerçek dışı bilgilerin de yer aldığı düşünüldüğünde, gençlerin kolaylıkla ulaşabildikleri bu bilgiler nedeniyle ciddi anlamda fobiler geliştirdikleri ve kaygı bozuklukları yaşadıkları görülmektedir. Bu noktada yeni kuşağın aileleriyle kuracakları yakın ve gerçek ilişkiler önem taşımaktadır.

İnsani ve Sosyal Araştırmalar Merkezinin “Teknoloji Kullanımı ve Bağımlılığı Açısından Türkiye Gençliğinin Fotoğrafı” adlı araştırmasında ortaya çıkan sonuçlara göre; internet bağımlılığı, sosyal medya bağımlılığı, akıllı telefon bağımlılığı ve bilgisayar oyunları bağımlılığı düzeylerinin ve kullanım sürelerinin artmasının akademik başarı düzeyini düşürdüğü saptanmıştır.⁶ Ayrıca sağlıklı aile ortamının ve belirli bir hedefe odaklanmanın bu bağımlılıkları azalttığı ifade edilmektedir (Akın ve Dağ, 2015). K kuşağı bireylerinin son derece heyecanlı ve dürtüsel davrandıkları gelişim döneminde, sonsuz ve sınırsız bir dünyaya kontrolsüzce ulaşabilmeleri aynı zamanda tehlikelere açık olmalarına da sebep olmaktadır. Bu kuşak sosyal medya kimlikleri, görünürlükleri ve takipçileriyle var olduğuna inanan gençlerden oluşmaktadır. Yeni medya teknolojilerine karşı son derece duyarlı olmakla birlikte, anında tepki oluşturabilmektedirler. Kolaylıkla ulaşabildikleri gerçek ve gerçek dışı bilgiler nedeniyle ciddi anlamda fobiler geliştirdikleri ve kaygı bozuklukları yaşadıkları görülmektedir. Bu durum ailelerin bilinçli kontrolünü yok etmekle birlikte, temelinde teknoloji ve sosyal medya olan bir iletişim problemi de yaratmaktadır. Bu noktada gençlerin aileleriyle kuracakları yakın ve gerçek ilişkiler büyük önem taşımaktadır. Tamamen dijital bir dünyada şekillenen ve geleceğin gerçek hâkimleri olacak bireyler bu dönemde doğan çocuklardır. K kuşağı bireyleri de, bu geçişi simgeleyen en önemli kuşak olarak karşımıza çıkmaktadır.

Yeni medya teknolojilerinin kullanımı konusunda en önemli nokta, ne amaçla ve nasıl kullanıldığıdır. Üniversite öğrencileri üzerinde yapılan bir araştırma sonucuna göre internet ve sosyal medya ağlarında yer alan gençler, bu yolla kendilerini daha kolay ifade edebildiklerini, fikir alışverişinde bulunabildiklerini, gündemi ve

4 <https://www.btnet.com.tr/her-4-turk-gencinden-3-u-akilli-telefon-bagimlisi/>.

5 <https://www.cisco.com/c/dam/en/us/solutions/enterprise/connected-world-technology-report/2012-CCWTR-Chapter1-Global-Results.pdf>.

6 http://insamer.com/tr/teknoloji-kullanimi-ve-bagimlili-aci-sindan-turkiye-gencliginin-fotograf_182.html.

olayları takip ederek bakış açılarının değiştiğini ve zenginleştiğini, kişi ve organizasyonlara ulaşma imkânından dolayı öz güvenlerinin ve iletişim becerilerinin arttığını, eğlenerek ve rahatlayarak streslerinin azaldığını, sosyal ilişkilerinin geliştiğini, istedikleri bilgiye çok hızlı ve kısa yoldan ulaşabildiklerini ifade etmişlerdir (Solmaz, Tekin, Herzem ve Demir, 2013: 23-32).

Herhangi bir olay olduğunda haber merkezlerinden önce bölgede bulunan kişiler aracılığıyla bilgi paylaşılması ve ihtiyaç duyulan yardımın o bölgeye ya da kişiye hızla ulaştırılması yeni medya teknolojilerinin olumlu etkilerindedir. Bir başka olumlu yanı, bir ürünü ya da servisi kullanan kişinin ürünle ilgili edindiği bilgiyi ve izlenimi paylaşmasının, şirketleri önemli bir tanıtım ve pazarlama merkezi hâline getirmesidir. Genç yaştaki tüketiciler, her türlü şikâyetlerini veya ürünün kullanım detaylarını paylaşarak sosyal medyada önemli bir bilgi akışı sağlamaktadırlar. Dolayısıyla şikâyetlerini veya memnuniyetlerini iletişim teknolojileri aracılığıyla kolaylıkla dile getiren gençler, öz güven kazanma, kendini ifade edebilme yolunda önemli adımlar atmaktadırlar. Aynı zamanda yeni medya teknolojileri gençlere hayran oldukları sanatçı, sporcu, politikacı, oyuncu gibi tanınmış kişilere ulaşma ve yazışma imkânı sunarak, aralarında bir köprü görevi görmektedir.

3.2. Değişen Ebeveyn Roller ve K Kuşağıyla İletişim

K kuşağı bireyleri, sanal ortamlarda yer alarak kendilerini var etme, duygu ve düşüncelerini ifade etme fırsatı bulduklarını düşünürken, anne babaları da geleneksel tutumlarla onları engelleme çabasına girmektedirler. Her yenilik beraberinde önce korku getirdiğinden, aslında ‘teknofobi: teknoloji korkusu’ ve ‘neofobi: yenilik korkusu’ bu durumu açıklar niteliktedir. Anne babalar, çocuklarının yer aldığı bu yeni oluşumlardan endişe duydukları için çocuklarını engellemeye çalışmaktadırlar.

Kadınların iş hayatında daha fazla yer almaları, artan iş yükü ve görevleri nedeniyle pek çok sorumluluk arasında bölünüp parçalanmalarına yol açmaktadır. Bu sorumluluklara yetişemediğini ya da hakkıyla yapamıyor olduğunu düşünen kadınlar, yaşadıkları suçluluk duygusu nedeniyle öfkelenmektedirler. Anneler giderek sertleşen bir tutum geliştirirken babalar daha ılımlı ve olumlu bir tutum izlemekte ve çocuklarıyla daha yakın ilişkiler kurmaktadır. Geçmişin otoriter babalarının günümüzde çocuklarına hayır diyemeyen babalara dönüştüğü görülmektedir. Dolayısıyla disiplin ve kural koyma konusunda tüm sorumluluk annelere geçmiş, aile içi dengeler özellikle son 10 yılda büyük değişim göstermiştir. Bu durum, ebeveynlerin K kuşağıyla iletişimini olumsuz etkileyen bir süreçte bulduklarını göstermektedir.

Dünya Sağlık Örgütü'nün raporunda K kuşağı gençlerinin kendilerini baskı altında hissettikleri ve okul hayatlarına ve geleceklerine dair kaygılarından dolayı en sıkıntılı kuşaklardan birisi olduğu ifade edilmektedir. Bu raporu destekler nitelikte başka araştırma sonuçları da bulunmaktadır. ABD'de, Hastalık Kontrol ve Korunma Merkezinin raporuna göre, lise öğrencilerinin %17'sinin kendilerini öldürmeyi ciddi olarak düşündüklerini, İngiltere'de ise kendine zarar veren gençlerin sayısının son 10 yılda üç kat arttığı ifade edilmektedir.⁷ Bu sonuçlar, değişim ve gelişim karşısında geleneksel ebeveyn tutumlarının günümüz gençlerini anlamaya yetmediğini ortaya koymaktadır.

Kuşaklar arası farklılıklarla ilgili olarak, MÖ 800'lü yıllarda filozof Hesiod'un şu sözleri dikkat çekmektedir: "Bizlere, büyüklere karşı saygılı olmayı, ağır başlı davranmayı öğretmişlerdi... Şimdiki gençler kurallara boş veriyorlar... Çok duyarsızlar ve beklemeyi bilmiyorlar." Bu açıklamalara göre, anne-baba ile çocukları arasındaki farklı düşünce yapısının veya kuşak çatışmasının çağlar üstü bir problem olduğunu söylenebilir.

4. Sonuç ve Öneriler

Dünyada birçok millet, kültür, din, ekonomik farklılıklar ve siyasi düşünceler varken, sınıflamaların ülkelere göre farklı yanları ve kendilerine has özelliklerinin olmasının yanında bazı benzer ve ortak yanlarının olduğu da birçok araştırmacı tarafından ifade edilmektedir. Günümüzde gerçekleşen teknolojik ve toplumsal değişimler çok kısa bir süre içerisinde bütün dünyayı etkilemektedir. Savaşlar, barışlar, küresel ısınma, yeni medya teknolojilerinin geliştirilmesi, internet ve sosyal medya kullanımının artması, bütün dünyayı ilgilendiren ve etkileyen bir durumdur. Bu açıdan kuşaklarla ilgili genel bazı özellikler evrensel hâle gelmiştir.

Kuşaklarla ilgili olarak Mannheim'in 1923 yılında ifade ettiği kuşak teorisi temel alınsa da konuyla ilgili diğer bir teori de Strauss ve Howe'un kuşak teorisidir. Strauss ve Howe Amerikan tarihiyle ilgili bir kuşak teorisi geliştirerek, kuşakların gelişimlerinin ve temel özelliklerinin bütün dünyada birbirine olan benzerliklerine yönelik çalışmalara yer vermiştir.

Noreena Hertz'in 2015 yılında 2.000 genç üzerinde yaptığı araştırma sonuçlarına göre, K kuşağını şekillendiren güçlerin var olduğu ve bu güçler dolayısıyla K kuşağını diğer kuşaklardan ayıran bazı özelliklerin şekillendiği ortaya konmuştur. Teknoloji, küresel ekonomik kriz ve teknoloji K kuşağını şekillendiren güçler olarak ele alınmış; yalnızlık, endişe, geleneksel kurumlara olan güvensizlik, cömertlik

7 https://www.cdc.gov/healthyyouth/data/yrbs/slides/2015/slides_yrbs.pdf.

ve üreticilik-oluşturuculuk ise K kuşağını diğer kuşaklardan ayıran temel özellikler olarak belirtilmiştir.

Elde edilen diğer bulgular arasında, yeni medya teknolojilerinin genç kuşağı ve yetişkinleri ne düzeyde etkilediğine dair araştırma sonuçları yer almaktadır. Bu bulgulara göre gençlerin internet bağımlılığı, sosyal medya bağımlılığı, akıllı telefon bağımlılığı ve bilgisayar oyunları bağımlılığı düzeylerinin ve kullanım sürelerinin artmasının akademik başarı düzeyini düşürdüğü, iletişim sorunları başta olmak üzere birçok psikososyal soruna yol açtığı ortaya konmuştur. Ayrıca sağlıklı aile ortamının ve belirli bir hedefe odaklanmanın bu bağımlılıkları azalttığı ifade edilmiştir.

Çalışmanın temel problemiği olarak ele alınan, K kuşağı bireylerinin kendilerini ifade etmek ve birbirleriyle iletişimde kalmak için sosyal medya araçlarına odaklanmalarının, olumlu ve olumsuz yansımaları analiz edilmiş ve yukarıda belirtilen sonuçlara ulaşılmıştır. Bununla birlikte, sosyal paylaşım ağlarıyla günün her saatinde online olan, bütün ilişkilerini sanal ortamlarda yürütmeye başlayan genç kuşağın tanımı yapılmış, genç kuşakla ebeveynleri arasındaki çatışmaların sebeplerini sosyal medyayla birlikte birçok etkenin bir arada oluşturduğu ortaya konmuştur. İletişim teknolojilerindeki gelişmelerin çocuklarla ebeveynler arasında iletişim sorunlarına yol açtığı görülmüş, teknolojik gelişmelerin doğru ve bilinçli kullanımıyla bu iletişim sorunlarının giderilebileceği ve teknolojinin olumlu etkilerinden faydalanılabileceği belirtilmiştir.

Sosyal paylaşım ağları, hem yetişkinlerin hem de çocukların, kendi kimliklerini geliştirmek amacıyla içinde buldukları bir mecra hâline gelmiştir. Yeni kuşak ise sosyal medya kimlikleri, görünürlükleri ve takipçileriyle var olduğuna inanan gençlerden oluşmaktadır. İnternette gerçek bilgi kadar gerçek dışı bilgilerin de yer aldığı düşünüldüğünde, gençlerin kolaylıkla ulaşabildikleri bu bilgiler nedeniyle ciddi anlamda fobiler geliştirdikleri ve kaygı bozuklukları yaşadıkları açıktır. Bu noktada yeni kuşağın aileleriyle kuracakları yakın ve gerçek ilişkiler önem taşımaktadır.

Gençler yeni medya teknolojilerinin kullanımı konusunda destekleyici ve yönlendirici yetişkinlere ihtiyaç duymaktadırlar. Zamanı ve sahip oldukları imkânları nasıl doğru kullanacaklarını kendi kendilerine öğrenmeleri, hata yapma riskini artırabilir. Yetişkinlerin medya okuryazarlığı konusunda bilgi edinerek, yeni kuşağı bilinçlendirmeleri gerekmektedir. Gençleri olası tehlikelerden kurtaracak en önemli şey ilgili, dikkatli, yönlendirici ve sevecen ebeveynler, sağlıklı bir aile ortamı ve bilinçli eğitimcilerdir.

Sonuç olarak, son 10-15 yıl içinde hızla değişen yeni bir kuşak ve değişen kuşağa ayak uydurmaya çalışan bir ebeveyn profiliyle karşı karşıya bulunmaktayız. Bu ani ve büyük değişimler, anne-babalar ve çocuklar arasındaki kuşak farkını derinleştirmektedir. Aile yapısı ve anne-baba tutumları gelişen teknolojiyle birlikte hızla değişmektedir. Saniyeler içinde binlerce bilginin üretildiği ve yer değiştirdiği, bu teknoloji/sosyal medya çağında, yetişkinlerin bu hıza ayak uydurmakta zorlandığı açıkça görülmektedir. Geleceğin tamamen dijital bir dünyada şekillendiği ve bu dünyanın gerçek sahiplerinin K kuşağı bireyleri olduğu açıkça görülmektedir. Yapılması gereken onları geleneksel kalıplara hapsedmek yerine, o kalıplardan kurtulup onlarla birlikte yol almayı öğrenmek ve onlara rehberlik etmek olmalıdır.

Gençler yetişkinlerin bilmediği pek çok şeyi bilerek ve teknolojiyi çok iyi kullanarak geleceği şekillendirirken, yeni medyayı ve sosyal paylaşım ağlarını nasıl doğru kullanabilecekleri konusunda bilinçlendirilmelidirler. Okullarda sosyal medya, mobil cihaz bağımlılığı, teknoloji ve internet bağımlılığı, sanal tehlikelere karşı kendini korumak, medya okuryazarlığı gibi konular ders olarak verilmeli ve alanında uzmanlar tarafından çocuklar ve ebeveynler bilgilendirilerek, el birliğiyle bir çaba gösterilmesi gerekmektedir.

K kuşağıyla ilgili olarak günümüzde yaşanan en önemli sorun, bu kuşağa ait bireylerle ebeveynlerinin, öğretmenlerinin ve sosyal ortamda bir arada buldukları diğer yetişkinlerin yaşadıkları iletişim sorunlarıdır. K kuşağı gençleriyle teknoloji çağının gereklerine uygun biçimde yeni bir iletişim dili ve becerisi geliştirilmesi gerekmektedir. Bu amaçla araştırmacıların, toplum bilimcilerin, psikologların, eğitimcilerin ve ilgili kurum ve kuruluşların yapacağı yeni araştırmalara ihtiyaç duyulmaktadır.

Kaynakça

- Akın, A. ve Dağ, A. (2015). Teknoloji Kullanımı ve Bağımlılığı Açısından Türkiye Gençliğinin Fotoğrafı. http://insamer.com/tr/teknoloji-kullanimi-ve-bagimlilik-aci-sindan-turkiye-gencliginin-fotograf_182.html. Erişim tarihi: 22.02.2018.
- Altuntuğ, N. (2012). Kuşaktan Kuşağa Tüketim Olgusu ve Geleceğin Tüketici Profili. *Organizasyon ve Yönetim Bilimleri Dergisi*, 4 (1), 203-212.
- Ayhün, S. E. (2013). Kuşaklar Arasındaki Farklılıklar ve Örgütsel Yansımaları. Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Ekonomi ve Yönetim Araştırmaları Dergisi, 2 (1), 95-97.
- Biggs, S. (2007). Thinking About Generations: Conceptual Positions and Policy Implications. *Journal of Social Issues*, 63 (4), 695-711.
- Brandon, E. (2014). The Youngest Baby Boomers Turn 50. <https://money.usnews.com/money/retirement/articles/2014/06/16/the-youngest-baby-boomers-turn-50>. Erişim tarihi: 27.11.2017.
- Centers for Disease Control and Prevention. (2015). The youth behaviour surveillance system. https://www.cdc.gov/healthyyouth/data/yrbs/slides/2015/slides_yrbs.pdf. Erişim tarihi: 04.03.2018.
- Çetin, C. ve Karalar, S. (2016). X, Y ve Z Kuşağı Öğrencilerin Çok Yönlü ve Sınırsız Kariyer Algıları Üzerine Bir Araştırma. *Yönetim Bilimleri Dergisi*, 14 (28), 157-197.
- Gen Y: New Dawn for work, play, identity. (2012). <https://www.cisco.com/c/dam/en/us/solutions/enterprise/connected-world-technology-report/2012-C-CWTR-Chapter1-Global-Results.pdf>.
- Heilpern, W. (2016). Here's What You Should Know About 'Generation K' – The Teens Shaped by Terrorism, Technology, and Anxiety. <http://www.businessinsider.com/what-you-need-to-know-about-generation-k-2016-4>. Erişim tarihi: 27.11.2017.
- Her 4 Türk Gencinden 3'ü Telefon Bağımlısı. <https://www.btinet.com.tr/her-4-turk-gencinden-3-u-akilli-telefon-bagimlisi/>. Erişim Tarihi: 22.02.2018.
- Hertz, N. (2015). Generation K: What it Means to be A Teen. <http://www.noreena.com/generation-k-what-it-means-to-be-a-teen-today-what-this-means-for-you/>. Erişim tarihi: 27.11.2017.
- Hertz, N. (2016). Think Millennials Have it Tough? For 'Generation K', Life is Even Harsher. <https://www.theguardian.com/world/2016/mar/19/think-millennials-have-it-tough-for-generation-k-life-is-even-harsher>. Erişim tarihi: 27.11.2017.
- Howe, N. Ve Strauss, W. (2015). *Millennials Rising: The Next Great Generation*. New York: Vintage Books.
- Keleş, H. N. (2011). Y Kuşağı Çalışanlarının Motivasyon Profillerinin Belirlenmesine Yönelik Bir Araştırma. *Organizasyon ve Yönetim Bilimleri Dergisi*, 3 (2), 129-139.
- Magee K. (2015). Why Brands Should Care About Generation Katniss. <https://www.campaignlive.co.uk/article/why-brands-care-generation-katniss/1348538>. Erişim tarihi: 27.11.2017.
- Mannheim, K. (1927). *The Problem of Generation*. Karl Mannheim: Essays, ss. 276-322.
- Mannheim, K. (1952). *The Problem of Generations*. P. Kecskemeti (Ed.), *Essays on the Sociology of Knowledge içinde (276-322)*. New York: Routledge & Kegan Paul. (İlk baskı 1927)

- Norfolk, D. (1989). İş Hayatında Stres. L. Serdaroğlu (Çev.). İstanbul: Form.
- Pilcher, J. (1994). Mannheim's Sociology of Generations: An Undervalued Legacy. *British Journal of Sociology*, 45 (3), 481-495.
- Postman, N. (1995). Çocukluğun Yok Oluşu. K. İnal (Çev.). Ankara: İmge.
- Roue, L. (2017). Forget Millennials, It's All About Generation K. <http://www.manchestereveningnews.co.uk/business/business-news/generation-k-katniss-noreena-hertz-13387972>. Erişim tarihi: 27.11.2017.
- Samen, S., Portakal, S. ve Akgündüz, K. (2014). Örgütsel Hedefler ve Bireysel Beklentiler: Türkiye'de Y Kuşağı Çalışanlarının Örgütsel Bağlılık Algıları Üzerine Bir Araştırma. 22. Ulusal Yönetim ve Organizasyon Kongresi, Selçuk Üniversitesi.
- Strauss William-Howe Neil Generational Theory. (2017). <https://censamm.org/resources/profiles/straus-howe-generational-theory>. Erişim tarihi: 04.01.2018.
- Solmaz, B., Tekin, G., Herzem, Z. ve Demir, M. (2013). İnternet ve Sosyal Medya Kullanımı Üzerine Bir Uygulama. *Selçuk İletişim*, 7 (4), 23-32.
- Strauss, W. Howe, N. (1991). *Generations: The History of Americas Future*. New York: Harper Perennial.
- Süral Özer, P., Eriş E. D. ve Timurcanday Özmen, Ö. N. (2015). Kuşakların Farklılaşan İş Değerlendirmesine Göre Emik Bir Çalışma. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 38 (38), 123-142.
- Taş, H., Demirdöğmez, M. ve Küçüköğlü, M. (2017). Geleceğimiz Olan Z Kuşağının Hayatımıza Muhtemel Etkileri. *Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 7 (13), 1031-1048.
- Yağcı, A. (2012). Yeni Nesil Berbat mı Dediniz?. <http://www.guneslibirgun.com/kusak-teorisi/>. Erişim tarihi: 27.11.2017.
- Yalçın, O., Sökmen, A. B. ve Kulak, H. (2013). Kuşakların Temel Özellikleri ve Hava Harp Okulu Uygulamaları. *Yakın Dönem Türkiye Araştırmaları*, 12 (24), 133-179.
- Yaluğ Ulubil, İ. (2018). İnternet ve Teknoloji Bağımlılığı. <http://www.iremyalugulubil.com/tr/article/desc/46564/internet-ve-teknoloji-bagimliliği-7474.html>. Erişim tarihi: 22.02.2018.

